

तस्य कालस्य च बिलेगतत्वात् इदानीमकृतार्थानामस्माकं मर्तव्यं मरणमेवानुष्ठेयं ॥ कुतस्तत्राह ॥ हरिराजस्येति ॥ १२ ॥ प्रायोपवेशनं युक्तं ॥ प्राणत्यागायेति शेषः ॥ १३ ॥ स्वामिभावे निग्रहानुग्रहकृद्वाजभावे व्यवस्थितः ॥ अपराधः कालातिक्रमरूपः ॥ गतान्स्वसमीपं प्राप्ताम् ॥ १४ ॥ अप्रवृत्तौ प्रवृत्तिप्रतिपादनाभावे ॥ पापं वधरूपं ॥ १५ ॥ पुत्रादित्यक्त्वा प्रायोपवेशनं गंतुं कर्तुं क्षमं युक्तमित्यन्वयः ॥ तत्र हेतुः ध्रुवमिति ॥ १६ ॥ अप्रतिरूपेण अपराधमूलत्वेनास्य वधस्याप्रतिरूपत्वं ॥ ननु युवराज

इदानीमकृतार्थानामर्तव्यं नात्र संशयः ॥ हरिराजस्य संदेशमकृत्वा कः सुखी भवेत् ॥ १२ ॥ अस्मिन्नतीते काले तु सुग्रीवेण कृते स्वयं ॥ प्रायोपवेशनं युक्तं सर्वेषां च वनौकसां ॥ १३ ॥ तीक्ष्णः प्रकृत्या सुग्रीवः स्वामिभावे व्यवस्थितः ॥ नक्षमिष्यति नः सर्वानपराधकृतो गतान् ॥ १४ ॥ अप्रवृत्तौ च सीतायाः पापमेव करिष्यति ॥ तस्मात्क्षममिहाद्यैव गंतुं प्रायोपवेशनं ॥ १५ ॥ त्यक्त्वा पुत्रांश्च दारांश्च धनानि च गृहाणि च ॥ ध्रुवं नो हिं स ते राजा सर्वां प्रतिगतानि नः ॥ १६ ॥ वधेनाप्रतिरूपेण श्रेयान्मृत्युरिहैव नः ॥ न चाहं यौवराज्येन सुग्रीवेणाभिषेचितः ॥ १७ ॥ न रेंद्रेणाभिषिक्तोऽस्मि रामेणाक्लिष्टकर्मणा ॥ स पूर्ववद्भवैरो मां राजा दृष्ट्वा व्यतिक्रमं ॥ १८ ॥ घातयिष्यति दंडेन तीक्ष्णेन कृतनिश्चयः ॥ किं मे सुहृद्भिर्व्यसनं पश्यद्भिर्जीवितांतरे ॥ इहैव प्रायमाशिष्ये पुण्ये सागररोधसि ॥ १९ ॥ एतत् श्रुत्वा कुमारेण युवराजे न भाषितं ॥ सर्वे तेवानरश्रेष्ठाः करुणं वाक्यमब्रुवन् ॥ २० ॥ तीक्ष्णः प्रकृत्या सुग्रीवः प्रियारक्तश्च राघवः ॥ समीक्ष्याकृतकार्यास्तु तस्मिंश्च समये गते ॥ २१ ॥ अदृष्टायां च वैदेत्यां दृष्ट्वा चैव समागतान् ॥ राघवप्रियकामाय घातयिष्यत्यसंशयं ॥ २२ ॥ त्वेनाभिषिच्य कथमसौ

त्वां हनिष्यतीत्यत आह ॥ न चाहमिति ॥ १७ ॥ पूर्वं मां प्रति बद्धवैरः ॥ सराजा सुग्रीवो व्यतिक्रममाज्ञालंघनं दृष्ट्वा घातयिष्यत्येव ॥ १८ ॥ जीवितांतरे राजाज्ञया जीवितनाशावधौ काले प्राप्ते मम व्यसनं पश्यद्भिरपि सुहृद्भिः किं कार्यमिति किं साध्यमित्यर्थकं शेषः ॥ यदेवमत इहैवेति ॥ १९ ॥ २० ॥ प्रियायां रक्तोऽनुरक्तः तस्मिन् समयेऽन्वेषणावधिकाले ॥ २१ ॥ २२ ॥